అనుయుక్తాలకి అనుబంధం

EXTRACT FROM SRI SARVARAYA DHARMIKA VIDYA TRUST, KAKINADA – 533001 PUBLICATINON – SRIMADANDHRA BHAGAVATHAMU, DASAM SKANDHA PRATHAMA BHAGAMU –BY PALAPARTHI NAGESVARA SASTRI

శ్రీ పాలపర్తి నాగేశ్వర శాస్త్రుల చేత వ్రాయబడి – శ్రీ సర్వారాయ ధార్మిక విద్యా సంస్థ, కాకినాడ – 533001 వారి చేత ప్రచురింపబడిన శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము ప్రథమ భాగము లోని నకలు.

మూలాధారాది చక్ర వివరణ

(※) మూలాధారాది చక్ర వివరణము. (※)

శ్లో॥ మహీంమూలాధారే కమపిమణిపూరేహుతవహం। స్థితంస్వాధిష్ఠానేహృదిమరుతమాకాశముపరి। మనోపిభ్రూమధ్యేసకలమపిభిత్వాకుళపథం। సహస్రారేపద్మేసహరహసిపత్యావిహరసే॥ అనిసౌందర్యలహరియందును.॥ శ్లో॥ మూలాధారంగుదస్థానం స్వాధిష్ఠానంతుమేహనం। నాభిస్తు మణిపూరాఖ్యం హృదయాబ్జ మనాహతం। తాలుమూలంవిశుద్ధాఖ్యమాజ్ఞాఖ్యంనిటలాంబుజం। సహస్రారంబ్రహ్మరంధ్రమిత్యాగమ విదో విదుః॥ ఆధారస్తు చతుర్దళోరుణరుచి ర్వాసాంతవర్ణాశ్రయ। స్వాధిష్ఠానమనేకవైద్యుతనిభం బాలాంతషట్పత్రకం। రత్నాభంమణిపూరకందశదళం డాద్యం ఫకారాంతకం। పత్రైర్ద్వాదశభిస్త్వనాహతపురీ హైమీ కఠాంతాన్వితా । దృష్ట్వారంస్వరషోడశైశ్చ సహితం జ్యోతిర్విశుద్ధాంబుజం । హంక్షేత్యక్షరపద్మపత్రయుగళం రత్నోపమాజ్ఞాపురీ । తస్మాదూర్ధ్వమధోముఖం వికసితం పద్మం సహస్రచ్ఛదం । నిత్యానందమయీసదాశివపురీ । శక్తైనమశ్శాశ్వతం॥ అనిశ్రీవిద్యయందును.శ్లో॥ ఆధారేలింగనాభౌ హృదయ

క్షరసిద్ధే తాలుమూలే ఽలాక్షే। ద్వ్యష్టే షోడశారే ద్విదశ దశదళే ద్వాదశార్ధే చతుష్కే। వాసాంతే బాలమధ్యే డఫకర సహితే కంఠమూలే స్వరాణాం। హంక్షం తత్త్వార్థయుక్తం సకలదళయుతం వర్ణరూపం నమామి॥ శ్లో॥ షట్ఛతాని గణేశాయ షట్సహస్రం స్వయంభువే। విష్ణవే షట్సహస్రం తు షట్సహస్రం పినాకినే। సహస్రమాత్మనే చైవ సహస్రం పరమాత్మనే। సహస్రమేకం గురవే అర్పయామి కృతం జపం॥ ఇట్లని అజపాగాయత్రియందును గలదు.

తా॥ మూలాధారము మొదలు కపాలము దాఁక వీణాదండము వలె బ్రహ్మదండి మేరువు అను పేళ్లుగల వెన్నెముక యుండును. దానియందలి మూలాధారమందు వ శ ష స అను నాలుగు అక్షరములు గల నాలుగు దళములు గలిగి భూమికి స్థానమై అపరంజి రంగు గలదై నాసికకు కారణమై మూలాధార చక్రము మెప్పును. ఆచక్రంబున వసించు వినాయకునకు అజపా గాయత్రీ మంత్ర జపమునందు ఆఱునూఱు హంసలు సమర్పింపఁబడును.

లింగస్థానమందు బ భ మ య ర ల అనెడి ఆఱు అక్షరములు గల ఆఱు రేకులు గలిగి జలమునకు స్థానమై తెల్లని రంగు గలిగి నాలుకకు కారణమై స్వాధిష్ఠాన చక్రము వెలుఁగును. ఆచక్రమున వసించి దానికధిపతియైన బ్రహ్మకు అజపాగాయత్రీమంత్ర జపమున ఆఱువేల హంసలు సమర్పింపఁబడును.

బాడ్డనందు డ ఢ ణ త థ ద ధ న ప ఫ అనెడు పది అక్షరములు గల పదిదళంబులతోఁ గూడి ఎఱ్ఱని రంగు గలదై అగ్నికి స్థానమై నేత్రంబులకు కారణమై మణిపూరక చక్రంబు భాసిల్లును. ఆచక్రంబుననుండు విష్ణునకు అజపా గాయత్రీమంత్ర జపమున ఆఱువేల హంసలు సమర్పింపఁబడును.

వక్షస్థమందు క ఖ గ ఘ ఙ చ ఛ జ ఝ ఞ ట ఠ అనెడు పండ్రెండక్షరంబులు గల పండ్రెండు దళములు గలదై ఆకుపచ్చవన్నె గలిగి వాయువునకు నివాసమై చర్మమునకు కారణమై అనాహత చక్రంబు రాజిల్లును. ఆచక్రంబున వసించి దానికధిపతియగు రుద్రమూర్తికి అజపాగాయత్రీమంత్ర జపమందు ఆఱువేల హంసలు సమర్పింపఁబడును.

కంఠస్థానమందు అఆఇఈఉఊఋౠఌౡఏఐఓఔఅంఅః అనెడు పదియాఱు అక్షరంబులుగల పదియాఱు దళంబులుగలిగి నీలవర్ణంబుగలదై మింటికిస్థానమై శ్రోత్రంబులకు కారణమై విశుద్ధచక్రంబు రంజిల్లును. అందువసించి దానికిప్రభువగుజీవరూపుండయిన యీశ్వరునకు అజపా గాయత్రీమంత్రజపమందు వేయిహంసలు సమర్పింపఁ బడును.

భ్రూమధ్యమందు హ క్ష అను రెండక్షరంబులుగల రెండు దళంబులు గలిగిమాణిక్యవర్ణంబుగలదై అంతఃకరణంబునకునిలయమై సకలేంద్రియ వ్యాపారంబులకు కారణమై ఆజ్ఞాచక్రంబు ప్రకాశించును. అందువసించి దానికిదొరయై పరమాత్మస్వరూపుండై రాజిల్లు సదాశివునకు అజపా గాయత్రీమంత్రజపమందు వేయిహంసలు సమర్పింపఁబడును.

మఱియు కొందఱు జ్ఞానులు ఆధార కమలంబునకు నాసికకుచేరిక గావున నాసికకువిషయంబులగు సుగంధదుర్గంధ సుగంధమిశ్రదుర్గంధ దుర్గంధమిశ్రసుగంధంబులు నాలుగే ఆధారకమలంబునకు నాలుగుదళం బులనియు, స్వాధిష్ఠానకమలంబునకు లోచనంబునకు కూడిక గావున లోచనంబునకు విషయంబులగు తెలుపునలుపుపసుపు ఆకుపచ్చ ఎఱుపు మిశ్రము లావు సన్నము పొట్టి పొడుగు అనెడిదశవిధరూపంబులే దశ దళంబులనియు, మణిపూరకకమలంబునకు నాసికకు పొందికగాన నాలు కకు విషయంబులయినవగరు తీపు ఉప్పు కారము చేదు పులుసు అనెడి షడ్రసములే షడ్దళంబులనియు, అనాహతకమలంబునకు శరీరచర్మము నకు సంబంధముగావున చర్మమునకు విషయంబులయిన శీత ఉష్ణ శీత మిశ్రోష్ణ ఉష్ణమిశ్రశీత మృదు కఠిన స్పర్శంబు లాఱును అల్ప అధికం

ఖులచేత పంధ్రెండగును. ఆపంధ్రెండువిధంబులయినవర్ణంబులే అనా
హతకమలంబునకు పంధ్రెండుదళంబులనియు, విశుద్ధకమలంబునకు కర్ణం
బునకు కలయికగనుక ఆకర్ణంబునకు విషయంబులైన అకారాదిషోడశ
స్వరరూపశబ్దంబులే షోడశదళంబులనియు, ఆజ్ఞేయకమలము మనస్సు
నకు నెలవుగనుక మనస్సునకు విషయంబులగు సంకల్ప వికల్పములే
ఆజ్ఞేయచక్రంబునకు రెండుదళంబులనియు పలుకుదురు.

మఱికుండలీశక్తిరూపమైన బిందుతత్వము జగద్వ్యాపారవృత్తి
గలదైనప్పుడు నిలువనాధారమైనందున మూలాధారమనియు, ప్రభా
వముచూపతనచేత అధిష్ఠింపఁబడుటవలన స్వాధిష్ఠానమనియు, సాధ
కుఁడు తన్ను నారాధించు సమయంబున మణిమయంబులై మ్రోగు
చుండు అందెలు కడియములు కిరీటము భుజకీర్తులు మొదలగు నగల
చేత తనశరీరము నిండించెడి స్థానమగుటవలన మణిపూరకమనియు,
సాధకుఁడు పూజాకాలమందు విఘ్నకారులగు దుష్టభూత భేతాళ
రాక్షసాదుల పోకకు మంగళవాద్యములు చేయుట ప్రసిద్ధము గనుక
సాధకునకుసాహాయ్యకముగ కొట్టుకనే చిణి చిణిచిణి ఘంటా శంఖ
వీణా తాళ వేణు భేరీ మృదంగ మేఘధ్వనులు కలుగుచుండుట వలన
అనాహతమనియు, సాధకుఁడు శుద్ధస్ఫటికాకృతిగా తన్ను ధ్యానించు
చోటగుటచేత విశుద్ధమనియు, తనయాజ్ఞ చెల్లించు స్థలమగుటవలన
ఆజ్ఞాచక్రమనియు, షట్చక్రములకు పేళ్లుగలిగెను.

మఱి ఆమూలాధారంబునకంటె రెండంగుళంబులమీఁదను స్వాధిష్ఠానంబునకు రెండంగుళంబుల దిగువను కుక్కుటాండంబువలె నాడీచక్రముండును. దానియందు డెబ్బదిరెండువేల నాడులు పుట్టి కొన్ని మీఁదుగను కొన్ని క్రిందుగను కొన్ని ప్రక్కలను భూమియందలినదులవలె శరీరంబున వ్యాపించుకొని యుండును. వానిలో పదినాడులు ముఖ్యంబులు, అందు కుహూ శినీవాలి రక్తాహ్వయంబులనెడి మూఁడు నాడులు క్రిందుగ పాఱి కుహూనాడి మలంబును, శినీవాలీనాడి మూత్రమును, రక్తాహ్వయనాడి శుక్లశోణితంబులను, విసర్జనము చేయుచుండును. పూషా అలంపూష అను రెండు నాడులు కర్ణములయందుఁ జేరి వర్ణ ధ్వని స్వరమిశ్రరూపంబులైన శబ్దంబుల వినఁజేయుచుండును. గాంధారి హస్తిజిహ్వ అను నాడులు కన్నులలో వ్యాపించి దశవిధ రూపగ్రహణంబు చేయించుచుండును. మఱి బ్రహ్మదండికి కుడియెడమ పార్శ్వములయందుండెడి యిడ పింగళ అనునాడులు హృదయముదాఁక వచ్చి ఆహృదయ మంటపి ప్రాణ వాయువుతోడ భ్రూమధ్యమందుఁ జేరి గంగ యమున అను పేళ్లుగలవియగును. అందు సూర్యుఁడనెడి పేరుగల యిడానాడి కుడినాసికయందుఁ జేరి తపిని తాపిని ధూమ్ర మరీచి జ్వాలిని రుచి సుషుమ్న భోగద విశ్వ బోధిని ధారిణి క్షమ అనెడి పండ్రెండు పేళ్లుగల పండ్రెండంగుళములవఱకు ప్రాణవాయువును వెలుపల తిరుగఁజేసి వానిలో నాలుగంగుళములు క్షీణింపఁజేసి యెనిమిదంగుళముల దాఁక ప్రాణవాయువును మరల లోపలికీడ్చుకొనును. చంద్రుఁడను పేరుగల పింగళానాడి యెడమ నాసికలోఁ జేరి ప్రాణవాయువును అమృత మానద పూష తుష్టి పుష్టి రతి ధృతి శశిని చంద్రిక కాంతి జ్యోత్స్న శ్రీ ప్రీతి అంగద పూర్ణ పూర్ణామృత అను పదియాఱు పేళ్లుగల పదియాఱంగుళంబులపొడవున వెలుపల వ్యాపింపఁజేసి యెనిమిదంగుళంబుల క్షీణింపఁజేసి యెనిమిదంగుళంబులదాఁక ప్రాణవాయువును లోపలికీడ్చుకొనును. మఱి సూర్యచంద్రసంజ్ఞలుగల యిడాపింగళానాడులు రెండును ఒకదినమున

శిరువదిరయొక్క వేలఆఱునూఱుమూఁటులు ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసరూపం బులచేత మారిమారి పలుమాఱు తిరుగుచుండును. నాడీచక్రమందుఁ బుట్టిన శుక్లనాడి సుషుమ్నకుండలీశక్తి నాగకన్యకబ్రహ్మనాడి అను పేళ్లుగిలదియై వక్షస్థలంబుదాఁక వచ్చి నాడీచక్రంబునుండి తనతోడ వచ్చిన నూఱునాడుల నక్కడవిడిచి తాను నాలుకకొననుజేరి సర స్వతియనుపేరువడసి కొండనాలుక దవుడలు మెడ తల పండ్లు పెద వులు నాసికమిశ్రములు అనునెనిమిదిస్థానములయందు ఏఁబదియొక్క అక్షరములను పలికించుచు అచ్చటనణఁగి అంతర్గమనంబున పశ్చిమ మార్గంబుగ భ్రూమధ్యంబునకుదిగి ముందటి ఇడాపింగళలలోసంగమ మగును, అది త్రివేణీసంగమము త్రికూటము శృంగాటము చతుష్ప థము అనుపేళ్లుగలదగును. ఇదె ఆజ్ఞాచక్రము. ఈయాజ్ఞాచక్రంబు నకు మనోరూపంబుగ చిచ్ఛక్తి సహస్రారంబునుండి దిగివచ్చిఅచ్చట వసించి ఇంద్రియములనుసర్వవిషయములయందుప్రవర్తింపఁజేయును. జగత్సృష్టి స్థితి సంహార తిరోధానానుగ్రహములనెడి వ్యాపారము లనుచేయు పంచకర్తలకాజ్ఞాపించుటవలన ఆజ్ఞాచక్రమనిపేరు. దీని మీఁదచిచ్ఛక్తికి ఒక అంగులమువఱకు శక్తియని, దానిపైమూఁడంగుళ ములవఱకువ్యాపినియని, ఆవలనాలుగంగుళములదాఁక సమనయని, ఆమీఁద నాలుగంగుళములవఱకు ఉన్మనియని పేళ్లుగలుగును. ఈపం ద్రెండంగుళములమీఁద బ్రహ్మరంధ్రము అదే ద్వాదశాంతము దీని యందు వేయిదళములుగలసహస్రారచక్రముగలదు అదినూటయిరు వదియైదు చిన్నఱేకులుగల యెనిమిది పెద్దఱేకులు గలిగియుండును ఇదే అష్టదళపద్మము దీనిమధ్యమందు శివబీజమైన హకారమును, శక్తి బీజమైనసకారమును, ఈరెంటికి నడుమ త్రాసు ముంటివలె శివశ్శక్తు లకు ఐక్యస్థానమై శివకళయగు జ్ఞానము హెచ్చినపుడు హకారము ప్రక్కను శక్తి కళయగు ప్రపంచజ్ఞానము హెచ్చినపుడు సకారము ప్రక్కను వాలుచు బిందురూపమైనబుద్ధితత్వము వెలుఁగుచుండును.

ఇదే మూకాక్షరము. దీనిని దెలిసి లక్ష్యముంచినవారే పరమహంసలు అవధూతలు జీవన్ముక్తులు. మఱియీహాకారబిందు సకారములే పతి

పాశ పశువులు. నాదబిందు కళలు. సోమ సూర్యాగ్ని మండలములు. పురుష పుత్ర స్త్రీ ప్రవాహములు. శుక్లమిశ్రరక్తపాదుకలు అనిచెప్పఁబడును. మఱి యీహాకారబిందు సకారములు తమ్ము నమ్మినవారి సంసార బంధంబు హరించునవి గావున హంస యనఁబడును. మఱి హకారము సోమము. సకారము అగ్ని. బిందువే మోక్షపదము. వీనియైక్యమే అగ్నిషోమీయయజ్ఞము. యిదే కర్మకాండ విదులు చేయు బహిర్యజ్ఞము. మఱి తత్పదమే హకారము. త్వంపదమే సకారము. వీనియైక్యమైన అసిపదమే బిందువు గావున జ్ఞానులకు నిదియే జీవేశ్వరైక్యరూపమగు యోగయజ్ఞము. మఱి యీ హంసయే గురుపాదుక గావున అజపాగాయత్రీమంత్రజపము సహస్రము సమర్పింపఁ బడును. మఱియిదే జ్ఞానాజ్ఞాన మిళితమైన ప్రపంచమందు నీళ్లనెడు అజ్ఞానమును విడిచి పాలనెడి జ్ఞానమును గ్రహించును గావున హంసపక్షి యనఁబడును. మఱియీహంస అష్టదళపద్మమందలి తూర్పు దెసకు పైవాలెనేని పుణ్యకర్మములు చేయవలెనను తలంపును ఆగ్నేయదళమందు వ్రాలెనేని సోమరితనమును ఆలస్యములోనైన వృత్తులును, దక్షిణపు దళమందు ఒఱగెనేని క్రూరపుఁబనులు గావింప వలయునను సంకల్పములును, నైరృతిదళమందు చేరెనేని పాపకార్యములు సలుపవలయునను బుద్ధులును, పశ్చిమ దళమందు ~~నిలిచెనేని~~ ఆడుట పాడుట లేక వీనిని చూచుట మొదలగునవి

[illegible]

చేయవలయుననెడియెన్నికలును, వాయవ్య దళమందుచేరెనేని నడు
చుట పరుగెత్తుట దుముకుట మొదలగునవి చేయ వలయునను కోరిక
లును; ఉత్తరపుదళమందు వ్రాలెనేనిపదార్థములననుభవింపవలయునను
నవిలోనగు నభిలాషలును, ఈశాన్య దళమందు చేరెనేని దానములు
త్యాగములు మొదలగునవి చేయవలెననెడి యిచ్ఛలును, కమలమధ్య
మందు చేరెనేని వైరాగ్యము ఉపశాంతి దమము మొదలగుసాత్విక
వృత్తులును, కేసరములందుప్రవేశించెనేని జాగ్రత్తయు, దుద్దునందుఁ
జేరినస్వప్నంబును, పద్మనాళమునదిగిననిద్రయును గలుగును. మఱి
యీపద్మమును విడుచుటయే తురీయము. అని హంసోపనిషత్తు
నందుఁజెప్పఁబడును.